

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Annalivm Trevirensium

Masen, Jacob

Augustae Trevirorum, 1676

Liber XIV. Innocentius II. Pap. Lotharius II. Imp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12542

LIBER XIV.

Innocentius II. Pap. Lotharius II. Imp.

An. Ch. 1132.

Albero Tre-
viris hono-
rificè excipi-
tur.

Albero, sine, ut alii, Adelbero ex Montreuil
Leucorum stirpe nobili ortus, atque ad Eccle-
siæ disciplinam egregiâ indole moribusque
formatus, post regalium jus Aquisgrani ad-
tum, numerofo instructus comitatu, Trevirim sub
Ludovico urbis Præfecto, seu timore, seu officii simu-
latione obviam, ad manuum usque osculum demisse
effuso. Magna Cleri populique gratulatione exceptus,
albâ, victoriosis olim patente, urbis portâ bene in-
gressum auspiciatus est, ut jam tum Adversarium, quem
non solum honori, sed & vitæ insidiatum esse nove-
rat, in triumphum adduxisse videretur.

Palatium sibi in urbe Ludovicus vendicarat, quo
Præfecti ac Provisoris titulo annonam com meatumque
Episcopalem abstraherat, illum Godefrido ac Megine-
ro partiri ex arbitrio solitus. Quare Albero Palatio
Ludovico in
urbe com-
meatum sub-
trahit.

1133.

Qui supplex
reusque se
Alberoni
submittit.

oppidi specie complexus, Episcopali illic in domo sub-
stitit, omnemque totâ dicecesi huc annonam Antistiti
debitam transdare præcepit, ipse suarum rerum arbi-
trarius dispensator futurus. Unde intra triennium
brevi ad Ludovicum in urbe indigentia, ad Præsulem
rerum omnium copia transiit, quæque Godefridus &
Meginerus per illum aurifugam prædia obærarant, re-
penso per Alberonem ære, redempta sunt. Ludovicus
ubi sese hac arte enervatum, rebusque florentibus ex-
usum conspicit, laneâ in veste, squalore obsitus Re-
que habitu discalceatus, ut Baldericus ejus tempo-
scriptor testatur, sese pronum supplicemque ad pedes
Archiepiscopi abjicit, ac præteritorum impetrata venia
urbanum palatium, libertatemque gubernandi præ-

nam suo Domino restituit, ac pristino clientis officio acquievit. Ne dum aliena invaderet, propriis etiam deturbaretur.

Lotharius interea Romam profectus, Innocentium secum Pisis assumptum aditu in urbem patefacto introduxit; sed cum Petri Leonis præsidio Vaticanum palatium teneretur, in Laterana basilica augustali diademate à Pontifice, pridie Nonas Junias anno seculi XII. tertio & trigesimo, est redimitus, ac rebus deinde urgentibus in Germaniam revertit, brevi instructiori adversus hostes exercitu Italiam repetiturus, postquam Danos cum Pomeranis Rugiisque ad obsequium inflexit. Rege Danorum in Eniferi servitium adscito.

Alberoni subinde curæ fuit, ut D. Bernardo suffragante laudatissimæ Cisterciensium familiæ Religiosos, in Aurea jam valle receptos, propius Trevirim quoque constitueret. Novem igitur ex Claravalle, sub Randulpho * Abbate, & Helia Priore missi, Winterbachii primùm, deinde commodiorem Himmerodii sedem fixere. Alberonem verò pro suo in religionem Zelo Innocentius Legatum sedis Apostolicæ per universam constituit Germaniam literisque ad Archiepiscopos reliquosque Præsules datis imperat: ut obedientiam, & reverentiam illi deferant, pro celebrandis conventibus Synodalibus, & ad ejus, ut loquitur, convocationem conveniri non graventur, quò, fretus omnium consilio & auxilio, corrigenda corrigere, & quæ recta sunt, adjuvante Domino, valeat stabilire. Quo tempore religioni quoque propagandæ Gizela, Friderici Saræponti Comitiss uxor, cum Simone filio, prædium Wadtgassense ad Saræ flumen Alberoni obtulit. Quod deinde, ex S. Norberti, superiori anno defuncti, disciplinâ regulares Canonici occupârunt, hodiedum à vicina hæresi

Wadtgassense Præmonstratensium Monasterium instituitur.

Lotharius, Innocentio in urbem reducto, coronatur.

An. Ch. 1134.

Albero D. Bernardo auctore Cistercienses recipit.

* Ranulpho infra 1135.

Albero legatus Apostolicus per Germaniam,

Bb

postre-

1136. Wilhelmus Palatinus Springirsba- censibus be- nefacit. postremus, qui latè in Ripuariis potiebatur rerum, Cochimamq; arcem vicario imperii jure tenebat, pietate nihilo quàm genere inferior, multa Springirsba- censibus beneficia impendit, quando Contelii nemoris agrorumque spatia largitione suâ amplificavit, prædia verò Advocatorum exemit imperiis, & Cochimensis portorii onera remisit. Quo tempore Albero ejus loci Ecclesiam solenni ritu, in SS. Triadis, Deiparæ, & S. Crucis honorem consecravit.

Albero cum Lothario in Italiam profectus. Interea Lotharius, instructissimis Italiam copias aditurus, Alberonem validâ equitum turmâ cinctum adjunxit lateri, quibus Conradus Sueviæ Dux, cum Friderico germano, Divi Bernardi eloquentiâ conciliatus, obviam factus, Longobardiæ coronam detulit, & Alberoni præcipuo Consiliorum Cæsaris administro, omni se humanitatis genere adjunxit. Cujus haud multò post fructum eximium retulit, coronam imperialem.

1137. Rogerius Siciliae Rex devictus, & Innocentius sedi redditus. Porro Lotharius, propinquo jam vere, terrâ marique Rogerium Siciliae Apuliaeque Regem, Anaclei pseudopontificis partes Romæ & in Italia latè tuentem, tam secunda expeditione aggressus est, ut non solum Campaniâ illum Româq; , Innocentio in sedem redituro, excluderet, verum etiam Apulia dejecerit, Calabriae pariter Siciliaeque exturbaturus, nisi Germani mortalitatis invalescentis metu, & patriæ conjugumque amore in contrariam Lotharium sententiam deflexissent.

An. Ch. 1138. Bruno certè Coloniensis in Apulia morbo consumptus est, & Hugo Agrippinensium Decanus, pallio & consecratione, jam datus successor, Italiâ vivus non abiit.

Apulia Germanis data, & copiarum ob morbum reducta, Lotharius in via mortuus. Lotharius etiam Reginaldo Germano in Apulia Ducis titulo præfecto, ac constituto Romæ cum Pontifice rebus in reditu juxta Tridentum lue contracta, Breduani humili in vico, Oenum inter Lycumque flumina, ingenti torius exercitui, imperiique dolore, occubuit. Immortalitate, nisi omnibus moriendum, dignissimus. Apud Saxones in Monasterio Lutrae a se con-

dito depositus, ignarus, quàm dispares suæ religionis, devotionisque in sedem Apostolicam, posteros esset habiturus.

Albero Megineri decessoris sui corpore à Parmensibus sublato, cum Alpes superasset, intellexit Nantersburgios fratres, Guarnerum & Joannem, stimulante Othone Rineci Comite, Castellum Arras Mosellam inter Albulamque, confragoso in loco situm, per insidias occupasse. Qua re indignatum jurasse per sacerdotalem coronam ferunt, barbam se, jam tum per iter silvescentem, non ante positurum, quàm & Arrasium recepisset, & Nantersburgum, fratrum arcem, solo exaquasset. Nec sefellit eventus raptò enim per viam à Metensibus Leucisque milite, tum deinde & Treverorum junctis copiis, vix urbem subiit, quando consiliis media hieme iavadendi explicatis, properat, atq; utrumque simul locum circumsidet, improvisus. Et Nantersburgum, facilè dejecto præsidio, nec multò post etiam Arrasium tenuit. Quorum illud, haud procul Lutzeradio situm, solo æquavit, altero fratrum sagittà confixo: hoc prisco sibi jure vendicavit, ac subinde Trevirim lætus ovansque revisit, metumque sui hostibus, fiduciam amicis, tam prompta consiliorum expeditione injecit; ceteros deinde, etiam sine armis, in obsequio habiturus.

Lubens deinde Egesolphi nobilis locupletisque viri proposito obsecutus est. Is ad Mosellam haud procul Breimprâ vico Stubam pene insulam possidebat, quam Giselæ filia, institutione Richardi Abbatis Springersbacensis præstantis sapientiæ religionisque viri, ad consecrandam Deo virginitatem inflammata, pro instruendo Parthenone pater indulserat. Datis ad perficiendum tabulis, ratam esse jussit donationem propositumque Albero, & Richardi collectas illic sub D. Augustini regula Virgines directioni subjecit. Quæ etiamnum hoc loco sub tutela D. Nicolai fociantur, ratoque fruuntur, ex oriente allatæ S. Crucis, ut infra memorabimus, cimelio.

Albero cum
Megineri re-
versus cor-
pore, subitis
copiis ca-
strum Arras.
sibi adem-
ptum recipit,
& Nanters-
burgum solo
æquat.

Parthenonis
Stubæ ad
Mosellam
inviã.

An. Ch. 1139.

Conradus
Sueviæ Dux
Alberonis
favore Rex
contra Hen-
ricum super-
bum eligitur,
& corona-
tur.

Pacem inter
utrosq; idem
conciliat.

Jus regium
tutelæ & ad-
vocationis in
S. Maximini
Abbatiam
Alberoni
Conradus
Imp. defert.

Jam Germania ad Inovum aspirabat Regem. Et Henricus quidem superbus Baviaræ Dux, cui Saxonia cum filia Lotharii accesserat, votum defuncti Cæsaris cum insignibus imperii, quæ expeditionis socius tulerat, possidere videbatur. Sed cum arrogantia hominis Alberoni ceterisque ingrata principibus esset, illo autore, Confluentiam evocati plures, cum Theodovino Cardinale, Conradum Sueviæ Ducem habuere digniorem. Quem proinde, salutatum istic Regem, Aquisgrani Theodovinus cum Alberone inunctum coronarunt. Arnolde Agrippinensi, pallii nondum honore ad hoc munus idoneo. Id verò cum periniquè Henricus ferret, vitiòq; à paucis electionem factam criminetur, frequentiori Principum comitio stabilitum Conrado imperium, insigniaq; ab Henrico extorta sunt. Cumque palam inimicitias Cæsari denuntiaret, aliis Goslaris comitiis Baviaræ ducatu spoliatus imperioq; proscriptus est. Quem tamen cum Saxones vindicarent, jamque ad arma utrimq; ventum esset, Alberonis, qui cum quingentis militum & ingenti vini commeatu accesserat, interventu, belli periculum federe discussum est, vinumque honoris causa in Saxonum proceres distributum, animis placandis valuit. Et Henrico pax ad brevi insecutam mortem profuisse est visa.

Adjecit posthæc Albero animum ad jus advocacionis, & tutelæ in Abbatiam Maximiniam, (quod Reges usurpabant) occupandam: geminam ad hoc oportunitatem nactus, Regis Conradi favorem, & Gerardi Abbatis pluriumque Religiosorum dissolutam vitam. Ille enim aulæ mores luxumque secutus, cum abesset domo, & bona cœnobii dilapidaret, Monachos à communi victu ad partiendam annonam dilabi passus est. Quanquam septem, religiosioris instituti tenaces, Romam ad Pontificem pro ope remedioque confugerent. Qui cum Alberoni causæ examen mœdelamque, Abbate ad disciplinam revocato, committeret, Gerardus anathemate perstrictus, vitâ haud multo

post abiit. Et Albero, hic rem suam agi ratus, à Conrado diploma obtinet, quo is jus tutelæ imperialis abdicatum Trevirorum Archiepiscopo transcribit, Cœnobitis interea, & aliunde sibi Abbatem invito Alberone adsciscitibus, & ad Innocentii Pontificis, tum etiam Advocati sui Henrici Comitis Namurcensis auxilia contra Alberonem confugientibus. Hic enim cum Ermisinde filia Conradi Lutzelburgici, hunc quoque ad se comitatum, indulgente Alberone, sub cujus clientela erat, traduxerat. Unde supplicum causam strenuè hi propugnarunt; ille decretis, hic armis, eventu tamen Maximiniani minus secundo. Quando D. Bernardus, cujus tum summa per Ecclesiam, cum sanctitate vitæ, junctâ auctoritas, pro Alberone apud Pontificem acerrimis sese literis opposuit; Albero verò correptis pro defensione armis Henricum Comitem, Trevirenses (Witlichio etiam oppido flammis consumpto) invadentem; non modò alienis possessionibus depulit, verùm etiam propriis latè exiit, triginta facile arcibus expugnatis, nec paucis à fundamento dirutis. Quæ apud Broverum prolixius expensa reperies.

Innocentius Papa cum Henrico Comite Lutzel. Maximinianos tuentur. Epist. 179.

Albero Henricum profligatum multis arcibus exiit.

Nec ceterarum interea rerum Albero negligens, retinendi in officio Cleri Ecclesiarumque suffraganeorum, in quibus Episcopi cum Clero Monachisq; diluculioribus collidebantur, causæq; litium ad Romanam sedem, præterito Metropolitana, deferebantur, anxie sagagebat. Et S. Bernardus quidem, pro jure Archiepiscopali à Pontificibus non occupando seriis pugnabat apud Innocentium literis. Ipse verò indicta generali Synodo, iisdem, ut potuit, cavere malis conatus est. Ad quam exemplum illud religionis eximium pertinet, quod Ludovicus Comes Arensteinius, diversis, non Germaniæ modò, sed & Belgiæ principibus sanguine junctus, cum Guida, ex Bönneburgiis Comitibus, conjugè præstitit. Hic enim arce ad Loganam supra Confluente, juxtaque Durstæ rivi ostium muaitissimâ,

Jus suum in suffraganeas Ecclesias S. Bernardo favente propugnat. Epist. 177. & 178.

Ludovicus Comes Arensteinius cum Guida conjugè se suaq; religiosa

Præmonstratensium familiae conferant.

Præmonstratensibus vitæ regularis Canonicis traditâ, se suâque omnia in Godefridi, Abbatis illic primi, potestatem transferre coram in his Comitibus professus est. Et, collaudantibus factum Proceribus, Albero quidem Godefridum sacravit Abbatem; Comes vero cum Sacellano suo Marquardo, Suikero Dapifero, aliisque quinque viris illustribus, habitum insigniâque ordinis sumpsit, Laicorum deinde in numero fratrum serviturus reliquis. Guida conjux, licet juventâ florens, pietatis tamen æmulatrix, domicilio in læva montis facie constituto includi, sociatisque ad idem consilium Virginibus, Deo perpetuâ castimonie obligatione adstringi voluit. Tam raris seculum illud pietatis exemplis florebat. Norberto & Bernardo, quorum ille Præmonstratensium, hic Cisterciensium Dux caputque, sanctâ quadam æmulatione concertantibus. Et hic quidem apud Treviros, nuper adductos religionis Colonos ab

Himmerodense claustrum sub Ranulpho Abbate coëptum. An. Ch. 1140.

Alberone ad opportuniorem traduci vallem fecit, ubi claustrum tectis operibusque ad finem perductis, diplomate amplissimam possessionem Ranulpho Abbati anno seculi XXXIX. firmavit, hodie dum religiosis ibidem medias inter silvas Dei servitio vigilantibus.

At Maximiniana nondum lis composita. Sigerus ejus loci Abbas vir industrius, solersque monasticæ libertatis propugnator, tantum apud Innocentium valuit, ut inspectis ille Gregorii, Agapiti, Joannis & Leonis IX. Rom. Pontificum diplomatis, concessa ab iisdem immunitatis privilegia rata esse jussit, nullique Abbatem cum suis, præterquam solius Imperatoris tutela subesse, gravissimis mandatis stabilierit, S. Bernardo nequicquam expostulatoriâ Epistolâ pro Alberone obnixo. Distinebat inter hæc Namurcensis infestis Alberonem copiis: donec hic ingenio viribusque portorarcibus præsidiiisque exitum Neuerburgio etiam in conspectu Wiliaci, ubi gravior imminerebat, castro ex-citato, hostem fregisse atque averisse pro victoria habuit, postquam acie victum in fugam abjecisset, nihilquam deinde palam comparere ausum.

Contra Henricum munitur Albero.

Illusit tamen huic mortalium vanitati, quâ propter opes honoresque mutuae vitæ inhiant, Eremicola saltus Lutzburgensis Schetzelo, tantus rerum humanarum spreto, ut grosso pane gelidâque, quam ex fonte, ab ejus hodiêque dicto nomine, hauriebat, ad vitam alendam usus, neque domum ad habitandum, neque vestem ad tegendum, nisi quantum honestas vetaret, quæreret; sed media hieme inter ipsas se nives nudo corpore abderet, solo quandoque ad ducendum anhelitum meatu relicto. Interea tamen, ubi convenisset homines, frons hilaris, & amœnus frequensq; de rebus divinis sermo, quibus toto pectoris ardore precibusq; intentus vivebat. D. Bernardus cum homini per Athardum sui ordinis virum submississet, tegendi consilio, vestem, assumpsit quidem, sed, ut David Saulis arma, expertusque, in his negavit se posse incedere. Nec multo post extremæ commonitus horæ, ubi in propinquo se pago divinis munisset sacramentis ad mortem se composuit, maximâq; hominum frequentia, in sacra æde excitata depositus, Lutzburgum postremo ad basilicam D. Virginis delatus, miraculorum non vulgari famâ celebratus est.

Et alterius Davidis apud Himmerodios haut multo dispar existimatio ex primitiis Cisterciensium de Clara valle à Bernardo Trevirim avocatis. Himmerodium sanctitatis latè fama illustravit, ut ad illum, cetera parum literis instructum, undequa; afflicti mortales, vel consilii, vel sanitatis gratiâ affluerent, quæ illi in omnes prompta. Animum tamen à rebus terrenis avulsum, ita Deo divinisq; affixerat, ut hinc ægrè illum, vel ad cibum, vel ad iter capiendum transferret, raro siccis à lacrymarum profluvio oculis; ut videre præter cœlestia nihil videretur.

Alberonem longè alia diœcesis administrandæ cura distinebat, ac quidam implicabat, turbatis in rebus, controversiarum labyrinthus. S. Maximini nondum causâ expeditâ, quamvis averso jam hoste, erat;

1147.

Schezelo admirabilis rigoris Eremicola, sine veste sub nivibus cubare solitus.

David Religiosus Himmerodius sanctitate excellens.

An. Ch. 1142.

Albero Con- cum alia similitate Confluentinæ ædis Canonicis alliditur. Hi enim, ubi Præpositus vivis abiisset, Ludovicum Isenburgicum, inconsultò Alberone, suffecerunt illumq; Romam usque profecuti, literas à Pontifice confirmatæ dignitatis obtinere. Quas dum fortè illi in Synodo præsidenti offerunt, argumenti injuriâ tam graviter exarsit, ut palam discerptas abjiceret. Quâ re cognitâ Pontifex diem illi ad dicendam Romæ causam dixit, cunctantemque anathematis etiam sententiâ ab officio dimovit. Ergo, ad gravius discrimen aver-

Purgat se Romæ, & ab Innocentio Maximanâ sententiâ everteret, suamque faceret, ac Sigerum Abbatem ad subjectionem sibi jurandam addiceret. Perstat adhuc in Metropolitana Bibliotheca Evangeliorum codex sacramento obstringendis ab Archiepiscopo exhibitus. In quo & Sigeri * S. Maximiani Abbatis obedientiam promittentis nomen, & Ber-

* Seyheri tolphi, quamvis non eodem tempore, Antistitis S. Eucharrii, & Constantini Auræ vallis, Ranulphi de Clauastro, Richardi Springirsbachensis, Wolframni Wadegozensis, Theodoricus Theologensis, Godefridi Arensteinensis, ac Folrami Rutilensis.

Excessit hoc tempore ad immortales Wilhelmus Palatinæ ad Mosellam Rhenumq; inferiorem gentis ultimus, Springirsbacensi in æde tumultus. Unde Conchima castellum, aliæq; ejusdem possessiones ad Imperatorem reciderunt. Uti diplomate Conradus anno 1144. hæc sibi palam vendicavit. Cui ejusdem tituli, sed non stirpis, Hermannus Comes Palatinus, Adelbertus Marchio Saxonie, aliique Principes subscripsere. Nihil igitur Palatinis Rheni superioris cum hac proflapia commune est. Ab hoc Wilhelmo Keimpta Alberoni, & per hunc Richardo Springirsbacensi tradita. Qui de suis etiam Cœnobitis, indulgente Archiepiscopo,

Palatinorum inferioris Rheni comitum familia extinguitur. Casari bona addicuntur.

po, Coloniam ad pedem Montis S. Petri, juxta Cellarum oppidum, traduxit, Curionum istic atque in vicinia minus obituris. Quæ ut in generali Trevirorum Synodo concessit Albero: ita & Augustinianæ quoque familiaris Patribus, ut sub Folmanno Abbate, ex pago Lonichio in Valendræ propinquam opportunamq; inagis sedem, à Reinbaldo & Sigefrido Isenburgicis comitibus oblatam, transfirent. Quâ post Lutheri hæresin, & ipsi de fide suspecti, exciderunt.

Sub hæc Albero refractarios sibi atque Abbati Sigerio Maximinianos cœnobitas, favente Cœlestino Pontifice, Innocentii successore, loco movit, aliisque in sedem sub disciplinam Sigeri introductis, quietem cum religione instauravit. Quamvis Namurcensis nondum Comitis odia viresque fregisset; quòd pingviores hoc tempore Advocatorum offæ essent, quàm quas sibi facile eripi paterentur.

Conradus interea cum Henrici Superbi fratre Guelphone, Bavariam sibi vendicante, civilibus armis implicatus diu hæsit. Quod Rogerius Siciliae Rex Apulia, Reginaldo mortuo, rursus, Capuâque potitus, ab Innocentio, cui se ut cliens submiserat, his donatus regionibus, Guelphoni omni ope, ad distinendum in Germania Conradum, subveniret, quòd imminens suo capiti periculum averteret. Unde Guelphi qui cum Rogerio aliisque adversarentur Cæsari, qui verò faverent Gibellini, à Geblinga natali Conradi solo dicti sunt; manseruntq; hæc factionum apud posteros vocabula.

Victus tamen Guelpho deniq; succubuit. Ac memoria dignissimum est, quod Conrado Vinsbergum dedicatione accepturo evenit. Postquam enim ex pacto solis mulieribus, cum onere quod ferre humeris possent, indultus fuisset exitus, singulæ, maritis ex humeris dependentibus, inexpectato spectaculo prodire. Et Cæsar ingenio ac fide mulierum delectatus, viros juxta opesque impartitus est.

Hinc verò deflexo ad Rhenum itinere, cum Andernaci

Augustinianum institutum diversis locis promotum.

An. Ch. 1143.

Albero Maximinianos sibi oblucantes loco submovet, aliis sub Sigerio introductis.

Conradus Imp. cum Guelphone Bavarò bellum suscipit, qui Rogerii auxiliis fretus, impar tamen succumbit.

Hinc Guelphorum & Gibellinorum manavit factio.

Uxores virorum amantes.

1145.

1146.

Henricus
Lutzelb. Comes cum Alberone comitum Imperatore per D. Bernardum conciliatur.

denaci substitisset, quosdam istic rebelles, quibus Henricum Namurcensem jure accenseas, ad obsequium reduxit. Certè is se (D. Bernardo, miro animorum Rege, pacem conciliante) Alberoni Ecclesiæque, à cuius ejectione per Pontificem erat, ad omne obsequium submisit. Ac Spirensi in Comitiorum Imperatore jurejurando testatus est: Nunquam se pro jure Maximinianorum vindicando arma adversus Trevirensis Ecclesiæ sumpturum, neque Rudolphi montem, ab Alberone destructum, instauraturum, nec Manderfcheitium vi doloque unquam repetiturum. Albero vicissim Epternacum illi, cum aliis quibusdam munitionibus, tum deinde feudi beneficiis, quæ complura ab Archiepiscopo possidebat, ultrò restituit, obnoxiumq; deinde sibi cum Maximinianis habuit. Quæ Conradus, Cæsar, juri suo renuntians, & ad Hildulphi Trevirorum Præsulis Cœnobiique collapsi instauratoris, mentem, suum quoq; consilium revocans, novo diplomate, anno regni sui IX. rata haberi præcepit.

An. Ch. 1147.

Fridericus
Viennæ Comes ab Alberone laceffito expugnatur.

Alberoni, ubi hanc litem, hostemq; composuisset, repente per absentiam novus ex amico emerfit adversarius Fridericus Viennæ Comes, ante Namurcensis consilia aversatus. Huic ex Arrasii, celeberrimo id atatis, castro, unum tantummodo castelli propugnaculum seorsim à ceteris indulserat Antistes. Sed is reliquis vi arteq; invasit, sævâ depopulatione Mosellæ limine infestabat, ratus eo se non facile præsidio exuendum. Verùm Alberoni promptior feliciorq; armorum expeditio fuit, quam Friderici expectatio defensionisque tentabat. Potitus arce, procul jam omni possessione cuncto Comitem, eamque suæ virtutis æstimationem late spectavit, quâ merum reverentiamq; sui ingereret omnibus bellique contra illum aleam periculumq; vix deinceps quisquam subiret.

Ludovicus
Arensteinus
diversa trans

Quo tempore Ludovicus Comes Arensteinus hermi religionis propagandæ, per Trevericam & Mosuntinensem diocesin studio distringebatur, aliis

que cœnobiis excitandis opem opesque suppeditans, unde Munster, lapsum instituto proventibusq; incisis Monasterium, trans Rhenum ad Prumiam rivulum Friderici, Conradi Cæsaris fratris, adminiculo luculentis fundis disciplinâq; Præmonstratensium, sub Marquardi Sacellani sui auspiciis introductâ, stabilivit. Sanctimoniales quoque ex Bethlenrode in vallem S. Mariæ traduxit, unde Dominarum in Enkenbach cœnobiū propagavit. Atq; in Moguntiorum deinde agros, sua industria ac munificentia effusus, Gummersheimensem super Selsam rivulum Parthenonem, cum basilica in Deiparâ & S. Joannis Evangelistæ honorem excitavit. Quæ per Lutheri Calvinique; asseclas, nunc ad vastitatem, & ferarum cubilia, solenni hæreticorum religione, sunt reducta.

Aliud hoc ævo pro Ecclesia Dei, & orientis Christi regno, post Edessæ per Turcas occupationem periclitante, D. Bernardus, nomine Eugenii tunc Romani Pontificis ardentè, ingentique, quâ quâ incedebat, miraculorum gratiâ, urgebat. Ut, nisi Deo impellente, illud agere nequaquam videretur. Ludovicum Galliarum Regem jam ante annum induxerat, nec averfos Germanorum cum suo Cæsare animos esse intellexerat, ubi Rudolphus quidam Monachus inflammato concionum ardore, ex Agrippinatum, Moguntinorum, Nemetum, Vangionumq; finibus ingentem secum trahebat, pro sacro bello, hominum vim, quam ad Hebræorum passim necem, velut hujus militiæ præludia incitabat, sed illius Zelum discretiori D. Bernardus interveniens ardore moderatus est, persuasitque homini togatæ potius in templis monasticis, quàm armatæ in campis eloquentiæ operam daret. Judæos ferro excindendos non esse, quos sparsos toto Dæus orbe voluisset. Ipse verò ad Conradum Imperatorem ceterosque imperii Principes sacre militiæ auctorandos eloquentiam omnem vertit, obtinuitque à non invitis; ut se Imperator cum nobilitate præcipua ad hoc bellum

Rhenum
Monasteria
excitat.

D. Bernardus
post Ludovicum
Galliæ
Regem etiam
Conradum Imp.
ad bellum orientale
diversis miraculis
impellit.

Judæorum
eodem latè
exercitum
dissuadet.

Alberonis ad
Comitia pro-
ficiscentis
magnificen-
tia & appa-
ratus nava-
lis.

S. Bernardi
Treviros
subeuntis
mira virtus
sanitatum.

Albero ab
Eugenio
Pont. Parisiis
confirmatio-
nem privile-
giorum obti-
net.

Conradus
Imp. navali
& terrestri
exercitu ori-
entem petit.

lum conferret. Unde institutâ Francofurti, quò & Bernardus advenerat, diætâ, convenit de Henrico Conradi filio ad imperium admittendo, priusquam in orientem abiret, quod ejusdem principio anni Aquisgran solenni inauguratione est præstitum. Sancto viro utriusque locum, totumq; iter medium innumeris sanitatum prodigiis nobilitante. Albero Francofurtum adierat instructissimo per Rhenum Mœnumque comitatu, in quo præter Matthæum Lotharingæ, & Henricum Limburgi Duces, octo genere Comites, & quadraginta cameratæ, pluresque liburnicæ atq; onerariæ naves, ut Moguntiæ, amica minus urbe, trepidatum ejus adventu fuerit. Hic redux post se Bernardum traxit. Qui Bopardiæ, regia adhuc urbe oblatum paralyticum in pedes repente crexit, Treviris in ipso urbis vestibulo, labores duas luminibus orbatas, solo Crucis signo luci restituit: in basilica Principis Apostolorum, post incurentæ hostiæ ad aram oblationem, & visum cæco, & claudogressum, surdæq; mox etiam eodem adductæ auditum reddidit. Quâ prodigiorum beneficentiâ, Confluentes, Ubios, Aquasque, quâquâ iter esset, illustrabat.

Albero interea ad Eugenium Pontificem in Galiam profectus, insignique ab illo humanitate cultus Parisiis, sua, & primatus, & Maximinianæ præfecturæ privilegia, rata habuit. Discedentem Ludovicus regis muneribus est profectus, speque Eugenius cumulat, Treviros invisendi. Abduxit hinc secum Baldericum literis egregiè cultum juvenem, qui Gymnasium hinc creatus, ipsius deinde res gestas posteritatis memoriæ consecravit.

Instructissimos jam Conradus exercitus, navalem unum per Hispaniam, alterum terrestrem per Hungariam contra Saracenos legerat. Ille Flandrica Anglicaque auctus classe Olyssiponem tenuit, jamque occipatam Saracenis urbem felicibus auspiciis extorsit, impeto, quam completo Marte gloriosior. Altero enim

per Hungariam in Syros ducto ducentorum & septuaginta millium exercitu, Manuelis Græci Imperatoris fraude, nihil præter vastitatem, militisq; proprii exitum Orienti intulit. Ludovico Francorum Rege eadem pene viâ, eodemq; eventu subsequente, quòd Græcorum, specie solâ tenus faventium, perfidiâ, & commensus. Infelix Græcorum perfidiâ successus.

atque viâ Duces corrupti in medias solitudines abductos destituerent, ubi fame hostiumque infidiis pressi interirent. Reliquiæ tam Germanorum, quàm Francorum Solymæis juncti copiis, nec unicæ quidem Urbi Damasco intercipiendæ suffecerunt. Quæ res cum D. Bernardum præcipuum incentorem invidiâ convitiisq; multorum onerarent; apologetico Europæorum hæc peccatis, non suo imputanda consilio docebat, & militum gloriosâ pro Christo Ecclesiâq; occumbentium morte bellum hoc coronatum asserebat. Ceterum occulta divinorum judiciorum mortalibus impervia haberi.

Hæc inter Eugenius, è Gallia Alberonem secutus, Eugenius magnâ purpuratorum Patrum Episcoporumq; coronâ, Papa cum Trevirum ipsâ Adventus Servatoris nostri Dominicâ ingenti comitatu Treprimâ, cum pridiano vespere in S. Matthia divertisset, viris ab Admirabili totius populi applausu ingressus est. Carberone magnadinalium tres & viginti: Episcopi, ex his duo, Presbyteri novem, Diaconi septem, Subdiaconi quinque, præptus, & per trimestre habitus.

ter alios magno numero Præsules, in quibus & D. Bernardus fuit, tum verò etiam Henricus Moguntinorum, & Arnoldus Coloniensium Archiepiscopi, unâ urbem subibant, excipientibus deducuntibusque Pontificem, hinc à læva Coloniensi, inde à dextera Trevirensi Antistite. Trimestri integro hos liberali splendidoque hospitio non solum Albero tenuit, sed magnificis etiam largitionibus omniq; officiorum genere coluit: ut hinc facilè æstimes ad quantam brevi dignitatem Archiepiscopatum hunc, è sordidis Administratorum manibus ereptum, traduxerit. Natalitia Christi festasolennibus ipse Pontifex sacrorum cæremoniis in Metro-

An. Ch. 1148. tropolitanam æde transegit. Pridie cal. Februarii Pa-

Diversas Ec-
clesias Trevi-
ris consecrat.

Hildegardis
Sanctimoni-
alis Bingen-
sis scriptis & va-
ticiniis mira-
bilis ab Eu-
genio proba-
tur.

linianam Ecclesiam, à superiori sub Egelberto incendio renatam, in Dei Genitricis honorem sacrauit. Idibus deinde Februarii, pari casu inflammata, instauratam que recens S. Matthiæ basilicam, Apostoli patrociniis sacris ritibus asseruit. Synodus denique instituta, in qua Henricus Fuldensis Abbas, ceu indignus hoc manere, sede motus est, ac Marquardus, immortalis memoriam vir, impositus. De Hildegarde quoque Sanctimoniali juxta Bingam, multis nominibus scriptisque, etiam Latii sermonis, quem nunquam didicerat, celebrata, inquisitum, per submissos ab Eugenio peritissimos arbitros, ad S. Ruberti Montem fuit; neque deprehensum quicquam, nisi quod sanctum, divinitusque haustum apparet. Scripta etiam ad Pontificem allata, nihil aliud præ se tulere. Ut iccirco datis Eugenius ad illam literis copiam fecerit, à Deo sibi suggesta, calamòq; signata plurimum bono publicandi, ut ipsa in Epistola quadam his latinè verbis testatur. *Scripta, ait, mea. Eugenio Papa, cum Treberi esset, allata sunt, quæ ea gratanter coram pluribus legi fecit, ac persèssum legit, multumq; de gratia Dei confidens, benedictionemq; cum literis mihi mittens, præcepit ut ea, qua visione viderem, vel audirem, scriptis attentius commendarem.*

His peractis, propiore jam quadragesima Rhemos Rhemensi in ad generale totius Galliæ Germaniæque Episcoporum Concilio Albero veteri Concilium sese transtulit, quem insecutus Albero, primatum ab Eugenio jussus locum tenuit, primatus sui dignitate fretus. Quanquam dum illius confirmationem peteret, Rhemensis Ministri indignati, imperiòq; in Trevirenses collisi sunt, qui ad pœnam postulati, sub interminatione belli ad Adelberone, atque etiam dediti fuerunt. Hac in Synodo Eudo, seu Eunus, pseudopropetarius à Britonibus, qui se ultimum mundi Judicem venisse assererat, tum deinde Gilberti Pictaviensis Episcopi dialecticæ, de uno trinoque Deo, subtilitates profcriptæ sunt. Sanctus verò Bernardus hoc itinere Gallias re-

vifens, Rutilæ in Monasterii B. Xifti, cum facris operatus effet, triftè mulieris, ob pedes emortuos, reptantis in manuum fulcris, fpectaculum miferatus, illam longius in media remotam turba, folisque ad fanctum votis penetrantem, cum aliter non poffet, virtute tamen divinâ erexit, parque aliud claudicantium, & aliud quoque cæcorum, eodem die loquoque, fanitati reftituit. Quâ gratiâ cum hos Trevirorum fines ornaffet, in Galliam tranfit, Synodo memoratæ adfuturus. In qua Arnolde Colonienfi, quod vocatus abfuiffet, facris functionibus interdiftum eft.

Porrò Albero ad fuos reverfus, turbatam ab Hermannò Palatino Comite, quem nuper Advocatum juratumque defenforem Ecclefiæ fuæ delegerat, reperiit. Cum hic Ottoni Comiti Rineco, Lutzelburgica ex Hermannò Rege ftirpe nato, Trifium in Mofellæ ripa castrum eripuiffet. Quare Otto, ceu imbellior, Ecclefiæ illud Trevericæ confignavit. Nec moratus Albero cum verbis fruftra admitti poffulaffet, admovit arma loco quamvis prærupto, & folo à flumine aditu penetrabili. Nec feignis in difcrimine Palatinus, lætas contra ferebat in aciem copias. Jamque in æquum fe campum ad pugnam utrimque extulerat. Cum Albero licet fenio jam fractus, rapta ante milites Cruce: hæc, inquit, illa Crux eft, fuper quam Palatinus mihi obfequii fidem juravit, hanc turò in hoftem fequimini, cui Deus vindex non eft defuturus, fimulque in Comitem ducit. Qui repente animo caufæque defiftis, fubmiffis vexillis per caduceatores fe fe ad pacem obfequiumque fupplex inclinavit, castrumque Alberoni, deducto præfidio, ceflit. Nimirum illam virtutis felicitatisque in bello famam occuparat Albero, ut fine pugna jam poffet hoftes profternere.

Illuftrius tamen victoriæ, de fe mundòque reportatæ, exemplum Clementia Adolphi Comitis Hohenbergensis filia reliquit. Quando nobiliffimo juveni Clementia Crafftoni Spanheimenfi, Meginardi Comitjs filio de-

S. Bernardus
Rutila re-
ptantem pe-
dum vitio
mulierem
curat, præter
alios claudos
cæcosque.

Alberoni
Trifium ca-
strum datur,
quod bello
vendicatur.

Albero fenex
animofus
Palatinum
confterna-
tum fupple-
cem habet.

An. Ch. 1142.

Clementia
illuftris
fpon. Sponfa,

Crafftone
Sponso in-
ducto, reli-
gionem cum
illo ample-
ctitur, &
sanctè uterq;
Deo servit.

ponsata (cum Deo, insciis parentibus, illibatum iam ante pudicitiae florem devovisset). Sponso non solum ut sibi parceret; sed etiam ut generosum imitaretur. Cui indignum visum fuit, si virtute femina vinceretur. Illa igitur ad Horreensem Parthenonem abeunte, hic ad Spanheimense, fundatum à Maximilianis ad Navam flumen, Monasterium discessit. tantæ cultæ religionis pietatisque laude, ut Everhelmo Abbate defuncto, nemo dignior hoc munere Crafftone pertus sit.

Conradus ex
oriante re-
dux, Henri-
cum filium
morte ami-
sit.

Redierat jam anno superiore Manuelis Græci Imperatoris vectus navibus Conradus Imp. pace cum illo versus Rogerium Siciliae Regem, ipsi etiam Orientis festum, inivit. Cui, quod Ludovicus Rex Galliarum favoret, Græcorum jam classe captus, libertatem suam debuit. Ut duo Regum divisim revertisse studiis visum, qui conjunctis abierant.

1150.

Arnoldo ejus
Cancellario
Archiepisco-
patus Col.
defertur.

Rinecum
evertit.

An. Ch. 1151.

Reperta inter
Seinæ & Mol-
bachii Co-
mites pace,
Albero mo-
ritur.

Sed Conradum alia clades excepit reversum, Henrici filii, jam creati successoris mors. Post hanc, Spira Poppardiam ad Rhenum deflexit, auditque haud ingratum sibi nuntium Arnoldum Cancellarium suum ab Agripinatibus delectum Archiepiscopum, cui propemodum obniti regalia impendit. Priusquam tamen Trevericâ diocesi abiret; Cochimam arcem, eo tempore detenturâ atque arte munitissimam, obsequiū detestantem vi ad officium reduxit, infraque Andernacum progressus, Rinecum nuper Ottonis Comitis domicilium, validè inprimis, machinis admotis expugnavit, & flammis injectis funditus evertit. Ut rebellionis impostero arce consilium eriperet.

Albero etiam sopiendo bellorum, qui in propinquâ gliscebant, somiti intentus, Comites Seinæ & Molbachii, qui pro Bonnensi Comitatu, jam arma conquisitosque cogebant, cum reliqua nobilitate, Conflictu am evocârat, adedq; prudenter excusserat controversiam, ut armis positis, fide induciarum pars utraq; gereretur; cum fessus jam annis curisq; febris ac plura

ritide invadente se ad mortem trahi sensit. Quare Richardo Springirbacensi & Bertulpho S. Matthiæ Præsulibus extrema Christianæ mortis mysteria sufficientibus, suam in præsentem sub Eucharistico pane Christum fidem fiduciamque contestatus, pio fine ad XVIII. cal. Febr. quievit. Confluentiâ funus, Hermannò Palatino cum præcipua nobilitate prosequente, Treviros est delatum, Ubi Stephano Metensium, Henrico Tulensium, & Adelberone Viridunensium Episcopis assistentibus, juxta aram D. Stephani ad plagam australem, quam ingrediens templum adire supplex confueverat; depositum hac inscriptione appensæ istic laminæ servatur.

„Albero, maxime vir, flet Roma, flet undiq; Trevir,

„Tanto, tam miro, te moriente viro.

„Trevir Pastorem flet, Roma ruisse vigorem,

„Dogmaq; justitiæ, lumen & Ecclesiæ.

„Magnus eras Magnis, par parvis, meta Tyrannis,

„Gloria divitibus, portio pauperibus. &c.

Cor & exta ad Himmerodense Monasterium, cujus fundator erat, translata fuere. Ut ad locum quem affectu vivens, spectarat, rediret moriens. Vir erat præclarissimus illius ævi viris accensendus, domi forisque bello ac pace ad omnia expeditus. Publica regni comitia eâ magnificentiæ ac liberalitatis specie, adire solitus, quâ plurimum dignitatis suæ Ecclesiæ conciliaret. Ad inveniendum acer, ad dicendam sententiam gravis & sapientum dictis mirè abundans, auditoresq; admiratione sui detinens. Et, quamvis in verbis Germanicòque sermone cunctantior, pro concione tamen divina tradendi avidus subtilisque. Pietatis in illo existimius ardor sensusque; ut in sacris ad aram pertractandis mysteriis lacrymarum copiâ diffunderet, duasque res inter se sociaret rarissimas, solertissimam reip. curam, & affluentem pietatis dulcedinem; ut totus utrobique, nunc in negotiorum cura, nunc in orationis sensu esse

Confluentiâ Treviros delatus magnificè sepelitur. Corde & extis Himmerodium delatis.

Principales in eo virtutes, gravitas & comitas.

Prudentia & pietas.

Cc

vide-

Doctorum
æstimatio.

Liberalitas
in egenos
& Religiosos.

Conradus
moriens Fri-
derico nepo-
ti insignia
tradit, pro-
bantibus
Electo-
ribus.

Hillinus
Trev. Archi-
episcopus le-
gatione pro
Friderico
Romam fun-
ctus, præter
pallium &
vetera privi-
legia, novum
obtinuit in
bona cleri
morientis.

videretur. In viros doctos Proceresque adeo propen-
sus, ut frequentissimè illos secum, præsertim in con-
siliis, esse cuperet, & illos officio ac benevolentia, in
amorem sui abriperet, atque æstimaretur, dum æstima-
ret. Liberalitas illius in egenos incircumscrip-
ta, nullos ex his passus suæ expertes benevolentia discedere.
Impensa Religiosis diversis beneficia multis magnisq;
argumentis testata reliquit. Quæ Divum illi Bernar-
dum raro amoris observantiaque affectu conjunxerit,
felici consortio, quo non tantum doctior, sed & san-
ctior evaderet.

Mortem Alberonis haud multis post diebus Con-
radi Regis excepit. Qui dubium, naturæ vitio, an ve-
nenni per Rogerium instructi perierit, cum adversus hunc
expeditionem in Italiam instrueret. Moriens Friderico
ex fratre Nepoti regni insignia tradidit, Friderico ei
filiolo nondum sceptris maturo, in tutelam commen-
dato. Et is deinde Francofurti Electorum Principum
suffragio probatus imperavit.

Hillinum summæ ædis Decanum, virtute atque
eruditione in reliquis eminentem, Treviri quoque ar-
e impositum Archiepiscopum renuntiarent. Qui cum
& Francofurti electioni, & coronationi Friderici Aquis
adstitisset, cum Eberhardo Bambergensi Episcopo ma-
ximè idoneus visus est, qui legationi ad sedem Apo-
stolicam præficeretur, & ad Eugenium de Regis nomi-
ne electione referret. Quâ ita perfunctus est, ut insignia
apud Pontificem gratiâ initâ, præter Archiepiscopale
pallium, veterum privilegiorum non solum confirma-
tionem; sed immisionem quoque in totius Cleri, à
morte, hereditatem, prærogativâ hæcenus incognitâ,
obtinuerit: ne, opinor, seculares alii bonis Ecclesie
manus admoverent. Hoc tamen, ut grave Cleri onus
Wernerus denique Archiepiscopus remisit. Hillinus
ubi ad Treviros revisisset, Henricum Namurcensem,
Sigefridum Viennæ Comites, morte Alberonis mor-
solutos, rursus, illum pro Manderfchetio, hunc pro

ratio recuperando, causâq; Maximiniana subvertenda, conjurasse in arma comperit. Quare liberalitate, quam bello concertare malens, Namurcensem, oblatâ ad tempus sui regiminis Macherâ, reliquosque cum illo in officio continuit: & hoc suæ Ecclesiæ detrimentum, Seinæ Castro infra Confluentes cum agris subjectis dicecesi adjuncto, instaurare visus est.

Bellum largitione redimit.

Quo tempore novum sidus in Trevericæ Ecclesiæ finibus oriri visum, Elisabetha virgo in Schonaugiæ Parthenone ultra Rhenum Deo sacrata. Hæc enim Hildegardis sanctissimis incensa studiis, dum in unius celestis Sponsi amoribus deliciatur, rerum mortalibus incognitarum cœlesti eruditione imbuta, verbis illas scripsitque tanquam è cœlo hausas vulgare cœpit. Ut de S. Ursula Virginumque Britannicarum sodalitia ac profectioe haud pauca disseruisse infra cognoscemus. Hildegardem cum Hillinus salutasset literis, & ab illa instructionem aliquam ex divinis hausam fontibus postulasset. Inter cetera his latinè verbis rescripsit: *Orator audi, iustitiam Dei contine: cum bona opera facis, cito fatigaris; cum verò ad Symphoniam vocaris, ita ut ad orationem consistas, illico arescis. He, he, qui in vice Christi es, iterum audi. Quidam Rex urbem quandam in magnis honoribus habuit, quam tribus viris, de suis hominibus, commendavit, ita ut in custodia haberent. Primo autem turrim, secundo planiciem urbis, tertio murum ipsius cum propugnaculis commisit. Tu in turri positus es, populus tuus in planicie urbis, Clerus tuus super murum ejus & in propugnaculis. Quod si murus urbis impugnabitur, & planicies ejus depredabitur, tu turrim ejus custodi, & talis esto, ne tota urbs destruat: & non dissipabitur. Hæc erudita cœlitus virgo, dignâ quæ ab omnibus Præsulibus audiatur epistola, quam Hillinus ipso sectari opere conatus est.*

Elisabetha Schonaugia & Hildegardis sanctitate clarent.

Pacis inprimis tenebatur studio, quam ut domi nuper, cedendo aliquantum hosti, ita foris Metenses inter ac Viridunenses, ob castri Muzonii possessionem,

An. Ch. 1152.

Hillinus ope quam utraque partium affectabatur, bello collisa atroci, D. Bernardi quo plura cecidère Metensium, in Frigidi montis angulo inter Metensius, millia. Hillinus igitur obstinatos ab armis re-
 ses & Virdu- vocaturus, Claræ vallem ad D. Bernardi opem confu-
 nenses mira- git, quem vix á morbo respirantem secum traxit; at
 biliter pacem- cum illo adversas conciliaturus partes, Viridunensium
 conciliat. pertinacia expugnari ratione non potuit. Donec ad

D. Bernardus Bernardus domum, suamque ad ægritudinem, quam
 sanctè mor- deseruisse tantisper pro hoc pacis negotio visus erat,
 tuus. revertit, brevi post XIII. cal. Sept. ad æternæ pacis
 sedem transiturus.

Hillini paci-
 ficationem
 inter Magde-
 burgicos
 non probat
 Eugenius.

Hillinus porrò minus felicem operam sedandæ
 Magdeburgensi liti, ob electionem Wichmanni Neun-
 burgensis Episcopi, & regalia illi, in dissidio, à Frideri-
 co Rege collata, navabat. Siquidem literis ipsius ad
 Pontificem pro Wichmanno datis respondit Eugenius:
 Fridericum commonefaceret, sui muneris esse, ut regni
 negotiis acquiesceret, sacra verò aliis pertractanda re-
 linqueret. Magdeburgensis Ecclesiæ gubernationem
 sibi curæ futuram. Quæ ultima ferè Pontificis man-
 data mors excepit, Anastasiusque in sedem est substi-
 tutus.

Dickircana
 Ecclesia ad
 Loganam
 Trevirensi
 Episcopo
 subjicitur.

Dickircana id temporis Ecclesia studio Godefridi
 Sacerdotis erecta, & Ludovici Arensteinii Comitis
 opibus locupletata, Cattimeliboci Comitibus jus ad-
 vocationis remittentibus, in Patrocinium Hillini Archi-
 episcopi transit, Arensteinianis verò Cœnobitis (inter
 ter quos Ludovicus, jus patronatus concessum, qui
 Parthenonem in vicino monte Beslichio excitavit
 Quem

Quem Lutherana demum hæresis sua libertate distrahit.

Multorum sub Hillino Præsulum institutio fidesq; An. Ch. 1154.
 juramento, deposita chirographis asservatur. In quibus (quod mireris, nosque admoneat, in tot mutatis Varii Abbatibus, mortalitatis) legitur Macharius Romersdortenses sub Hillino instituti.
 pius, Eustachius Arensteiniensis, Godefridus Lutzelburgensis, Gerardus Epternacensis, Arnoldus S. Maximini, Oliverius S. Martini, Reinbaldus S. Mariæ, & Arnfridus Mediolacensis: primis duobus, qui Præmonstratensium sunt, demptis, Benedictini omnes. Quamque eis benevolus Hillinus fuerit, ostendunt decimæ Vilmarienses, Bertulpho S. Matthiæ Abbati cessæ. Cum oppidi Ecclesiæq; tutela, à sequioris fidei Comitibus de Wieda, hodie ad Archiepiscopum translata Abbati cessæ.

Interea Fridericus Rex Italiam superiori ingressus anno, hoc seculi quinto & quinquagesimo, multis rebellium, ipsaque etiam Romanâ urbe, Pontificibus infestâ pluribus, ad officium revocatâ, in Vaticano ab Adriano IV. Anastasii successore coronatus est. Veronenses, cum venientem, nisi certâ promissione pecuniæ admittere noluisissent; illamque pactus, nobiliores eorum tredecim, (quos, ceu numeraturus pecuniam, secum duxerat) laqueo suspendisset; revertentem ex montis insidiis oppressuri erant; nisi ipse his cognitis infidos multo prævertisset immixtis percussoribus, sexcentosq; illorum in captivitatem abstraxisset. Quibus aliisque factuendus.
 minoribus Italis sui timorem discedens reliquit, Germaniæ Rhenoque redditus. postquam Hermannum Palatinum Trev. Ecclesiæ advocatum cum Arnaldo Mo. Comitem Pal. Ecclesiæ guntinensi violatæ pacis, & provinciæ cædibus incendiisque vastatæ reos deprendisset, atque institutis Wor. Trev. advocatum ob pacem læsam matæ Comitibus ad ferendum canem (ignominiosæ id ad canem ferentem ad pacem læsam temporis poenæ genus) damnasset; hunc quidem, reverentia seni sacerdotique habitâ, absolvit; illum vero dictum canem, cum aliquot Trevericæ nobilitatis gît.

An. Ch. 1156. proceribus, Godefrido Spanheimio, Henrico Cattimel-
libocensi, Conrado Dietzio, aliisque per quatuor pas-
suum millia probrosè deportare cœgit. Et hic actus
MoriensHer- Hermannus ultimus, post quem brevi improlis decessit,
mannus be- ac Patronatum Ecclesiæ Lohnstienianæ Hillino, cum
nefacitEc- tertia decimarum parte Archiepiscopali mensæ tran-
clesiæ Trev. scriptâ, reliquit. Palatinatus ex Friderici Cæsaris do-
natione Conrado Imperatoris fratri, Saræpontanis Co-
mitibus, ex quibus Mater erat, affini, collatus est. Fri-
dericus verò Herbipoli in magna Principum frequen-
tia Beatricem Reginaldi Burgundionum Comitis filiam
thalamo associavit.

Hac verò ætate, cum Gerlacus Tuitiensis Abbas
aperta Coloniae viseret S. Ursulæ sociarumq; Virgi-
num sepulchra, ac multi præstantium virorum tituli in-
scriptionesq; miscerentur, ad B. Elisabethæ Schonaugi-
ensis, vaticiniis claræ, expositionem recurrit. Quæ
plura de iisdem vaticinata, dubium tamen perspicaciter
oribus reliquit: an non humanæ relationes divinis
miscerentur. Certè obscura claris, familiari propheta-
rum usu, confudit. Translata ex eadem sodalitate tria
corpora Schonaviam unum fuisse tradidit regii pueri
Adriani, alia duo Albinæ & Emerentianæ sororum Au-
reliani Comitis.

Prætereundum hoc loco non est, quod Comes
Sigefridus Meinfeldiæ Trevirensis diœcesis accola, ad
bellum nuper sacrum profecturus, Genovesam con-
gem Ducis Brabantini filiam, Goloni viro cognitæ no-
bilitatis in arce custodiendam, ut erat spectatissimæ
formæ, commisit; sed ovem lupo. Hic enim illece-
bra amoris cœcus omni ipsius pudicitiam arte oppu-
gnare aggressus est, fictâ etiam, ut persuaderet, Sig-
fridi morte. Ut cum, anceps de integritate femina
nullum reperiret in humanis effugium, ad Deiparæ præ-
sidium versa, perstiterit intacta, dum Comes redux ac-
cederet. Tum verò perfidus Minister Golo, ut formæ
datam accusationem à se in caput innocentis averte-

Genovesa
Sigefridi
Meinfeldiæ
Comitis
uxor inno-
cens à Golo-
ne adulterii
accusata &
damnata.

ret, violati thori ream agit, testimoniumque infantis in absentia nati, quem abs discedente conceperat, in adulterii suspensionem detorquet; ut credulus Maritus illam cum infante interficiendam, proximis in silvis, defodiendamque, aliis Ministris tradiderit. Quibus, cum Golonis magis, quam Dominæ fides suspecta esset, sufficit cani apprehenso præsecuisse linguam, quam in testimonium patratae necis referre iussi fuerant, & Genovesam cum infante dimisere. Quæ antro istic re-
 pto inclusa, agrestibus herbis, Patrocinio Deiparæ freta, & cervæ, lac infanti præbentis, ministerio, sexennium duravit integrum, dum Sigefridus venatione ad locum delatus cervæque vestigiis insistens, conjugem puerumque attonitus offendit. Quam licet nuditate ac specie longè disparem, agnovit tamen, Deique providentiam, ac facinus Golonis, suumque errorem apprehendit. Nec diu cunctatus perfidum sceleratumque hominem bubus alligatum discerpit. Ecclesiam vero Dei Genitrici in loco servatae conjugis excitari voluit, quam Hillinus Trevirorum Pontifex hoc tempore consecrandam suscepit. Quæ, licet dedicatae basilicæ titulo, ad hunc locum referantur, facti tamen historia ad principium hujus seculi, ejusque temporis Solymæam expeditionem, cui Sigefridus interfuit, Brovvero etiam observante, remittenda erunt.

Post hæc legimus Fridericum Imperatorem ingressum Treviros, magnoque ab Hillino honore cultum, veterum privilegia confirmasse, omnique, quæ advocationis quæ proprietatis summo jure habendam possidendamque S. Maximini Abbatiam juxta Conradi Regis decretum, indulgit. Trisique etiam castri nuper acquisiti possessionem literis eisdem ratam habuit. Testes huic diplomati, multi gravissimique, cum ex Treverica, tum ex vicinis diœcesibus, tam sacri, quam profani, fuere adhibiti; ut Henricus Tullensis, & Albertus Virdunensis Episcopi, Rotgerus Prümniæ, Gerardus Epternaci, Bertulphus S. Eucharii, Ludovicus Mar-

Servatur & alitur cum infante divinitus.

Re manifestata Golobus discerpitur.

Ecclesia in loco excitatur & ab Hillino consecratur Deiparæ.
 An. Ch. 1157.

Fridericus Trevis Hillino vetera privilegia & jus in S. Maximini Abbatiam confirmat.

tyrum, Godefridus Martini, Gregorius Theologii, Ad
delhelinus Mediolaci, Folmarus Rutilæ, Richardus
Springirsbaci Abbates. Deinde inter Præpositos Ec-
clesiarum subjicitur: Sigcherus S. Maximini Præpos-
tus. (An quod ob jus translatum Abbatis titulum po-
suerat?) Adjungitur postea, inter seculares. Henricus
Namuri Comes, quondam Abbatia Advocatus, variis
que è comitibus ac nobilitate, in quibus Matfridus &
Eberhardus à Neumagen, Cuno Mailbergius, Wricus
Bettingen, Wolframus à Petra, Rudolphus Eltze aliiq;
apud Broverum recensiti.

Parthenon
Mariaburgi
exciratus, &
consecrata
ab Hillino
Ecclesia.

Nunc eva-
nuit.

Inde postquam W ormatiensibus Comitibus Hilli-
nus cum Imperatore, bellum hic Italicum decernente,
interfuiſſet, Mariaburgum ad Parthenonem, sub disci-
plina Richardi Springirsbacensis recens excitatum,
Wigando quodam summæ ædis presbytero opus pro-
movente, ad Mosellam oppido Cellæ vicinum deflexit,
ibique in honorem SS. Triados, & B. Virginis Mariæ
Ecclesiam consecravit, donoque aliquot vicinarum ædi-
um cumulavit. Sed ut sub Richardo incomparabilis
Abbatis Zelo, ardor illic religiosarum Virginum mirè
accensus est, ita labente tempore studioq; pietatis sub
Richardo Trev. Archiepiscopo refrixit, ac denique lo-
cus in solitudinem horroremque anno salutis MDXV.
versus est. Arx etiam quæ instar speculæ super omnem
Mosellæ illic sinuosum flexum, montiumque verticem
eminebat, spectari, nisi in turri ex rupe caesa rudè
que suis, desit, solâ æde sacrâ ad memoriam super-
stite.

An. Ch. 1158.

Nassovica
arx ditioque
Trevirorum
diœcesi per-
mutatione
accessit.

Nec parvo Archidiœcesis emolumento Nassovia-
cam ad se traduxit cum arce ditionem, quæ à Rheno
per Loganam ad orientem decem ferme passuum ex-
currit millibus, vitiferis ad flumen collibus pascuisque
fertilis. Quam ex hac gente Azecho quondam W or-
matiensis, cui Episcopus præerat, Ecclesiæ contulerat.
Sed longius sitam Conradus, Episcopus Hillino pro-
curia Partentheimia, sibi suisque, ut vicina, sic longè
oppor-

opportuniore detulit. Acceptaque utrimque permutationis conditio, à Friderico Imper. & Victore Pontifice datis literis est confirmata. Quam deinde arcem regionemque propinquis Lurenburgii Comitibus feudi beneficiiq; gratuiti titulo, eâ lege, concessit; ut antè, omni juri, quòd natalium titulo prætenderant, ultrò renuntiarent. Adjecit Hillino Fridericus, cum ad Rhenum versaretur, jus argentariæ fodinæ, juxta vicum Ulmezam, secumque instructo illum milite ad Italicam expeditionem deduxit. Quo & plerosque imperii Principes, cum Rege Bohemæ, pertraxit. Quam tamen multitudinem armatam Mediolanenses, desperatione veniæ sortes, totâ æstate sustinuere, triplici postremum telo pestis, famis, bellique ad jugum suscipiendum coacti. Modoctiæ dein, quamvis jam Imperator, ferro coronatus, Longobardici regni potestatem capessivit. A qua victoria, cum Hillinus aliique revississent patriam, metu rursus frenoque excusso, Mediolanenses priorem libertatem arripuere, nixi Cremonensibus. At utrosque ita repente omni vi armorum conclusit Imperator, ut inutilis plerorumque virtus futura videretur.

Inter hæc defuncto Pontifice Adriano, cum divisis Cardinalium studiis suffragiisque, alii Rolandum Senensem sub Alexandri III. nomine, alii Octavianum Romanum sub Victoris IV. titulo elegissent, & is plurtium suffragiis legitimè consecratus, sua niteretur dignitate; hic prior habitu pontificio indutus ad Imperatoris judicium confugeret, illo detrectante profani hominis arbitrium, Fridericus, quò majori autoritate adfisteret, ad Synodum Episcoporum, totâ etiam Germaniâ Papiam, domitis jam Mediolanensibus, evocatorum, rejecit judicium. Hillino cum suffraganeis Episcopis iter ingresso, profuit afflicta vel ficta valetudo, cui ad suos curandæ reversus est, subtractus per mortuum asserendo schismati. Quem, Eberhardo Saltz-

Adjecit Cæsar jus argentariæ fodinæ apud Ulmezam.

Mediolanum Cæsar occupat, & ferro coronatur.

1159.
Reverso Cæsare urbs rursus desinit, & denuo occupatur.

1160.

Schisma Ecclesie, Papiæque Synodus pro Victore Antipapa, cui se Hillinus subduxit.

Arnoldus Mogunt. Praesul ab illo reversus occiditur.

tios, consensisse. Arnoldi Moguntinensis infelicio-
schismate probato redivisus fuit. Qui jam antè suis
visus, cum plebeio furore in monasterio S. Jacobi in-
jectis flammis peteretur, has fugiens innumeris vul-
neribus confectus est: Hillini æmulus; quod hunc
gatione Apostolica fungentem, suo nollet Archiep-
scopatu, exceptione fretus, admittere. Consultius fore
victurus moriturusque, si admisisset. Sed impium
subditorum facinus Fridericus ex Italia redux subver-
sione munitissimæ urbis, muris propugnaculisque diru-
tis, & incolarum parte maxima exilio proscrip-
ta, ultus est, uniusque interitum capitis, multorum supplicio
expiavit. Nempe, *subditorum in legitimum caput re-
bellio, rarò mansit impunita.*

Hildegardis virgo Trevirensis animosè, non tamen sigillatim perstringit.

lutiori Trevirensium Clero, ipsa Trevirim excurrendo,
animosèque ac severè pro concione differendo, parum
grata denuntiabat: neglectæ justitiæ pietatisque illum
arguens. *Vocem, ait in ceteris, de cælo audivi: O-
lia Sion, corona de capite tuo inclinabitur, & pallium di-
latationis divitiarum tibi imminuetur, & in parvum
numerum constringetur.* His aliisque cum universè
tantum urbem perstringeret: fuit qui sigillatim delicta
posceret exponi. Cui cum illa respondisset *Spiritus S.
non confundit*, altioribus multorum peccatis aculeis ad
pœnitentiam confodit.

An. Ch. 1161.

Conradum fratrem Ecclesie Trev. advocatum iniquum Fridericus constringit.

Et sanè Conradi Palatini, imperatoris fratris po-
tentia subnixi, advocatio Trevirensis id temporis Ec-
clesiæ gravis esse cœpit: quando is minimè proventu-
bus, beneficii jure assignatis, contentus, ad sacras por-
fessiones, foedo potentium Advocatorum more, manu
admovebat, quæque Hermannus Palatinus nuper ce-
serat, suo rursus juri deputabat: donec Fridericus
Hillino imploratus, æquitati magis, quàm sanguini
vere visus, Lohnsteinianæ Ecclesiæ Keimpræque pati-
natus, pro quibus certatum est, Hillino addixit, vi-
sumque Ehrenbergum castrum beneficii nomine Co-

quod statuit esse deferendum. Usurpatam verò ab urbe, sub Comitis patrocinio, creandarum Tribuum, munerumq; partiendorum facultatem, penes Archiepiscopum esse voluit, quem suis ipse Conradus literis Dominum, cui ista debeantur, agnoscit. Muzonia quoq; arx Lothariensis agri caduco hoc tempore jure ad Archiepiscopum revoluta, Alberto, Virdunensi Præsuli beneficii titulo obvenit, ut datæ ab Hillino tabulæ testantur.

Ceterum Fridericus stabiliendo Victori, contra Alexandrum Pontificem, intentus, frustra Ludovicum Franciæ Henricumq; Angliæ Reges ad Victorem probandum sollicitat: hi enim ex Episcoporum in Synodis collectorum sententiis illo damnato Alexandrum complexi sunt. Hinc Pontifex delatus in Galliam ab utroq; Regum perquam honorificè exceptus, concilio istic habendo adjecit animum, Fridericus ex Italia secutus hoc beneficium Rheno inferiori Ubiisque impendit, quod Trium Regum corpora, Mediolanum ex oriente delata, Reginaldo Coloniensi Archiepiscopo Imperatoris partes studiosè complexo transportanda concesserit, thesaurum quem hodieum Coloniensibus Italia invidet.

Porro Alexander concilio Turonibus indicto, acta Papiensis Synodi, nuper Friderico cogente habitæ, non rescidit solum, verum eundem cum Victore anathematis Ecclesiastici damnatione proscripsit. Unde Italiae totius defectio ab Imperatore secuta, eodem Fridericum suarum rerum fatagentem pertraxit, ubi Conradum Moguntinensem Antistitem studiis Alexandri editum, Christiano suæ curiæ Cancellario instituto, sedemovit. Cautiore adhæc, quàm animosiore Hillino, qui Alexandro favere, quàm favorem maluit profiteri. Deus tamen singulari providentia Conciliationem partibus suadere visus est, quando Victorem morte sustulit, nisi discordiarum pertinaces factiosi Paschalem suffecissent. *Noluerunt enim pudore erroris se errasse profiteri.*

Ludovicus Rex Franc. & Henricus Angliæ Alexandro Pontifici adherent. 1162. Trium Regum corpora Colonia delata.

An. Ch. 1163. Alexander in Synodo Gall. Victorem & Fridericum damnat. 1164. Fridericus Præsulem Moguntinum sede movet.

Victori mor- *prostreri. Quod est sceleris opinionem velle fugere,*
 tuo Paschalis *enormius scelus amplecti, infamiamque vitando arguere*
 sufficitur.

1165.
 Elifabetha
 Schonavia
 sancte mori-
 tur.

Mortua anno insequenti est Elifabetha Schonavia anno ætatis 36, jam cælo sanctitate excellentis vitæ matura. Quam virginis frater Egbertus Abbas vicini Schonaviensis Monasterii sepeliri apud se in S. Florini Ecclesia voluit. Quod ab illa ex Bonnensi Canonico ad sanctioris vitæ institutum traductus, saluti illi potissimum suam deberet. Ipse verò sororis vitam, aliâque Ecclesiastico scriptore digna chartis complexus est, ingenio facundiâque apud Tritheimium celebratus.

Alexander
 Romæ exce-
 ptus, contra
 Paschalem.

Alexander Pontifex Italiâ, post Victoris mortem ad se conversâ. Huc ex Gallia Francorum triremibus advectus est, Romæq; perquam amanter honorificè exceptus: dum Fridericus Germaniæ Principes Comitibus Goslariensibus collectos Paschali jurata fide adjungit. Hillinusne eorum suffragiis accesserit, incertum. Albertus Frisingensis accensit: Epistolâ de schismate vulgatâ, Hillinum, ut ajunt, in unitate stantem eximunt. Is certè hoc tempore Ehrenbreitsteiniam apud Confluentes arci, quæ ex adverso urbi litore opponitur, contra vim omnem muniendâ supra rupem intentus, turri illam, amplificatisque ædificiis firmavit.

1166.

Hillinus
 Confluenti-
 nam arcem
 aliasq; mu-
 nit, & illam
 puteo in-
 struit.

Ne verò aqua deficeret, altissima rupe usque ad fluminis profunditatem excisa cavataque, putealibus locum aquis instruxit, tam longo difficilique labore, quam necessario ac utili. Ita & Trifensem ad Mosellam arcem, & Manderscheidum in Arduenna suis turribus propugnaculis instruxit, præcipuis, olim ante repertos ignivomos pulveres, locorum munimentis.

An. Ch. 1167.

Fridericus
 expeditione
 Italica Pa-
 schalem sedi
 imponit, sed

Properabat subhæc in Italiam Fridericus, Reginaldo Coloniensium Archiepiscopo, ab Adriano obstrusionem reprobato, Paschalis institutionem urgente. Et lætis quidem principiis res cœpta, Roma occupata Alexander sede pulsus, Paschalis impositus. Sed perinde felix exitus, Deo pro Italis sparsa in Germaniâ

peste depugnante. Quæ per exercitum vulgata, cum peste & ferro
 Reginaldum, Fridericumque Regis nepotem, ac præ-
 cipuos Ducum sustulisset, Longobardique insuper jam
 fractis insultarent reliquiis, vix incolumem Imperato-
 rem tot malis fuga subduxit, servili demum habitu in
 Burgundiam elabentem. Nec Paschali malè quæsitus
 honor diuturnus in vita fuit. Quandoquidem annus
 hunc insequens ad alias immortalium sedes avocavit,
 suâ morte, quàm vitâ Ecclesiæ utiliolem. Nondum
 tamen correctâ schismaticorum Cardinalium obstina-
 tio est, Friderici viribus ad durandum freta, sed per
 eosdem Joannes Tusculanus Episcopus Calisti III. no-
 mine surrogatur. Quem ut legitimum agnoscerent,
 cum ad omnes etiam Religiosorum hominum, atque
 imprimis Cisterciensium schismati obnitentium, famili-
 as, legatos sacramenti fidem exacturos destinasset, &
 apud Treviros Himmerodensis Claustrî incolæ con-
 stanter oblucentur, proscripti Monasterio, jam cessuri
 vasis collectis erant, cum David ex primis ejus loci Pa-
 tribus, vix Deo conjunctissimus: Itane, inquit, abibitis?
 Quin causam, hanc divinæ potestati, cui nos servare
 promptum est, vespertinis antè precibus obnixè com-
 mittimus? adierit indubiè præsidium. Secuti ad ora-
 torium Religiosi vix preces exsolverant, cum revoca-
 toriæ decreti impii literæ adsuerunt, Davidisque vati-
 cinium, & præsens Dei ad obsecrationes mortalium
 animus, auxiliumque probatum est.

Hilinus interea à profanis ædificiis ad sacra in-
 stauranda versus, dum summæ ædi novis ad orientem
 substructionibus amplificandæ se impendit, mors operi
 viroque ad X. cal. Nov. manum injecit. Egregiis Tre-
 vitorum Pontificibus ille accensendus, pacis, quàm ar-
 morum studiosior, hoc à quibusdam perstrictus nomi-
 ne, quod illam ab hoste, cessione Macheræ, licet tem-
 poraria, redemerit. Sed ab aliis hoc in laudis parte
 habitum, quod levi damno periculoque, graviora bel-
 lorum detrimenta sapienter averterit. Et sanè aliis
 posses-

rursum pel-
 litur.

1168.

Servili vix
 habitu cla-
 bitur.

1169.

Paschali
 mortuo fa-
 ctiosi Cali-
 stum III. sur-
 rogant.

Himmero-
 denses schif-
 ma exosi, in
 periculo sunt

Hilinus mo-
 ritur pacifi-
 cus diocesis
 amplificator.

possessionibus diœcesi quæsitis hoc quaecunque
 mnum abundè pensavit. Nam, præter supra recensita
 Brochiam arcem à Theodorico, Billichiam à Fridelone
 viris nobilitate claris obtinuit. Scheuram etiam castrum
 Neverburgico juxta Witliacum monti adsitum, cum
 subjectis latè agris, à Matthæo Lotharingæ Duce inter-

Senio Præsu-
 lis consiliarii
 abusi.

men deterius res per Consiliarios administrat ostendit.
 sapientiam aequitatemque plerumque in membris, sopo capite,
 nullam reperiri.

Fridericus, ut erat haud procul in Alsacia, morte
 ejus per Legatos Trevirorum cognita, laudavit illi
 Arnoldum S. Andreæ apud Ubios præpositum, virum

Arnoldus ex
 Ubiis suffici-
 tur postulan-
 te Friderico.

Qui anxius
 Hildegardem
 de voluntate
 Dei consultat.

genere opibusque ac virtute florentem, quem & Tre-
 viri suis suffragiis probârunt; sed ipse suspensâ admo-
 dum voluntate admisit. Nam ad Hildegardem, ejus
 ætatis oraculum plusquam Sibyllinum, scribens, in ce-
 teris, inquit: *quia nescimus cujus vocatione sumus ad*

quod qui cœpisset idem in nobis bonum opus perficeret
cum necessitate magis, quam virtute ad sacerdotium hoc
promoveamur. Unde liquet & Ecclesiæ schisma, &
 Friderici hac in electione autoritatem ingratham ipse
 isse. Cui tam obniti, quàm obsequi res erat plena
 scriminis. Sualisse tamen Hildegardem persistendum
 ei in munere, & schismatis brevi tollendi spem fecisse,
 non ambigam. Siquidem eodem penè tempore Ri-

An. Ch. 1170.

Richardo
 quoque Hil-
 degardis Dei
 voluntatem
 exponit, de
 senili ipsius
 regimine.

chardus, laudatissimus Springirsbacensium Abbas, jam
 senio deficiens, ubi per literas Hildegardem orasset, ut
 consulto Domino significaret: cessandumne sibi, an
 persistendum in officio? respondit: onus à Domino
 impositum, ferendum esse, donec Deus statione dimi-
 veat, atque hæc verba subjecit. *Os tuum cœlestis*
mens tua cum nube floret, unde radix tua ascendit
Dominum Deum tuum adora, & indua lorica, atque

militia contra bacchantia vitia, lasciviam fugiendo, & avaritiam non amplectendo. Deus autem, quem occultè invocas in amore suo suscipiet te. Duo hæc vitia inter Clericos bacchantia, pia Virgo devitanda omni studio Ecclesiasticis ad salutem connitentibus esse censuit, quamvis Richardi vita satis ab his remota omnium esse iudicio putaretur. Nimirum innocentiibus quandoque præcipimus, ut nocentibus rectè consulamus: ut hi correptionem non inviti sentiant, dum illi patienter audiunt.

Arnoldo certè, post Trevirici pedi onus, curæ fuit, Arnoldus ut seduli Pastoris munere fungeretur. Invaluerat perdonis mavult Hillini, ex senectute obrepentem, negligentiam libertas quàm armis atque insolentia multorum, morte illius aucta. Quam hostes conciliare. cum literis donisque etiam ad præcipuos autores missis potius, quàm armorum vi maluisset componere, hocq; eius consilium, velut imbellis animi, nonnulli improbarent: respondit: *Malle se opes perdere sine hominibus in quærenda pace; quàm cum hominibus opes in bello.* Quod sapientissimum responsum Principis, utinam animis multorum vindictæ cupidorum altius insideret, aut etiam comprehenderetur: non tot bellis respublicæ, & quod mireris Christianorum Pacis disciplinam profitentium, scinderentur, hostibus Christi spoliis, suæ religionis ludibrium.

Tentata hoc tempore schismatis à Friderico, per Henricus Friderici filius quinquennis coronatur. Cistercienses præcipuè, conciliatio, ubi successum non habuisset, Henricum Filium quinquennem in Regem Rom. electum Aquisgrani coronari fecit: ne, ut nuper propemodum, in periculosis Italiæ expeditionibus vitam simul imperioque apud posteros destitueretur.

Nobile hoc tempore Parthenæum B. Thomæ Cantuariensis ad Gelbia, in Eifliaco tractu, à nobili ac locuplete viro Ludovico Dudelseltio excitatum est, in quo B. Thomæ Cantuariensis Episcopo in Eiflia Parthenæum collocavit. Quod hodiedum suo in vigore consistit. Occasionem titulo dedit recens ab Henrico II. non excitatus.

An-

tur. Ob celeberrima occisi miracula. Anglorum Tyranno Thomas Cantuariensis Archiepiscopus, ante templi aram ab immixtis persecutoribus ob perstricta Regis vitia, & Ecclesiasticam libertatem propugnatam, interfectus. Cujus repente Mors innumeris miraculis illustrata, totam latè Europam in admirationem venerationemque tanti viri accendit. Quamquam illius recordatio Henricum VIII, paribus inflammatum vitiis à simili poenè crudeliratis exemplo superiori ævo non deterruit; sed ad praviora etiam impulsit, ut præter cetera flagitia, hujus etiam S. Viri memoriam, ossibus è sepulchro erutis, publicoque judicio condemnatis, abolere conatus sit. At nequicquam; cum Thomæ honor, & Henricorum ignominia, tantòque hæc turpior, quantò illustrior ille, perennatura sint. Et ad hunc quidem Trevirorum Parthenonem, cum nomine simul trans mare vis illa prodigiorum commigrasse visa. Cum sanitatis hic multis beneficium ejus invocatione collatum sit, claudis incessus, mutis sermo, enervumens libertas concessa fuerit, ideoque magna locus frequentia hominum cœperit possideri.

1172.

Zeringiæ
Dux cliens
Trevirensis.

Interea cum Friderico Imp. in Geldriam Arnoldus Trev. Archiepiscopus descenderat, ubi Bertholdum Zeringiæ Ducem, ex Brisgoiæ Comitum antiquissima stirpe surgentem, sibi fideli arctoque obsequio, Machet cum Witliaci advocacione delata, Marcis 350. argentum vicissim depositis, obligavit. Quando haud multo post Fridericus ac Simon ex Bertha Cæsaris sorore fratres

Lotharingiæ
Duces ab Arnoldo victi
ad pacem
compelluntur.

Lotharingiæ ducatu feroces, arma in Arnoldum arripere, ac vicina quæque carpere aggressi. Cum Arnoldi precibus flecti ad pacem non potuissent, beneficiarum arma vocatis, tanto brevi affluxit milite, ut educto contra Fridericum copiis, angustiisque ineluctabilibus clausum, pacem consilio non admissam, vi suaserit, in Sirsbergo, juribusque mancipi, quæ in Neuerburgum possidebat, ad pensanda belli damna abire coegerit. Et

Et Nassovi-
um Comi-
tem vi stringit.

illius in Nassoviò Comite stringendo felicitas, quam illi sibi antiquatæ jam possessionis Argentifodinam junxit.

thermas Emtzianas ad Loganam immeritò vendicarat, commodi magis, quàm amissi juris rationibus inductus.

Bello igitur non feliciter minus, quàm celeriter defunctus, ad levandum Ecclesiarum, ex contracto sub Alberonis expeditionibus ære, debitorum onus, omni se industria convertit, eximiâque liberalitate ac beneficentia id brevi affecutus est, ut opum vestigaliumque redditus in usum pristinum revocârit.

Mox veterum Episcoporum more, qui Imperatoribus ad bella cunctibus adesse per se militemque obligati erant, Fridericum in Italiam lectis copiis secutus, Alpes, inclinato jam in autumnum anno, superavit, hæsit in Alexandria cum Friderico obsidione usque ad annum

1174.

sequentem, turpi morâ, exituque turpiori, quo obsessi Cæsareanis potiti castris, obsessores expugnarunt. Unde Henrico Catulo Superbi filio, Saxoniae & Bavariae Duce, à Friderico, injusti belli obtentu, digrediente, & ipse redire coactus, irritam irrisamque expeditionem reddidit. Henricus verò Bavariâ Saxoniamque, in seditionis poenam, dejectus, solo denique Brunsvicensi Ducatu acquiescere debuit; Bavaria autem Ottoni Witelsbachio Palatino donata cessit, unde hodie dum Boici Duces Palatinique in propinquo Comites. Otto ille ex domo Scyrensi, & antiqua Boicorum Ducum stirpe factus, virtute suâ magnus, ad Majorum sedem hac opportunitate reductus est. Ita *volvuntur in orbem, non tantum sol & luna, sed etiam principatus ac regna: ne quisquam mortales credamus in mundo esse perpetuum.*

1175.

At Fridericus hoc dedecus alio belli facinore expungendum esse ratus, instructiori se rursus exercitum cum Arnaldo infudit Italiae, & contra Longobardos intrepide obviam progressos, eo pugnavit eventu; ut caeso non tantum exercitu, sed raptâ Aquilâ, suffossoque, cui insidebat, equo, vix salvam è prælio vitam subtraxerit. Felix tamen hæc ipsi fuit pugnandi infelicitas, quâ sensim menti æquitatque restitutus, cælesti adversari sibi Numen, ob pertinaciam summo Ec-

An. Ch. 1173.

Obaratam
dioccesin ali-
eno ære libe-
rar.

Fridericus ir-
ritâ obsidio-
ne Alexan-
dria, Bava-
ria à se di-
scedentem
ducatu spo-
liat, Witels-
bachio Pala-
tino substi-
tuto.

1176.

Iteratâ in Ita-
liam expedi-
tione frustra-
tus, Alexan-
dro Pontifici
se submittit.

clesiæ capiti repugnandi, sensit. Quocirca Christianum Archiepiscopum Moguntinensem, suo destinavit ad Alexandrum Pontif. nomine supplicem, veniamque factorum ac pacem rogavit, obtinuitque eâ lege, ut

An. Ch. 1177. Guilielmo Siciliae Regi annis XV, Longobardis sexennio inducias addiceret, sequenti vero anno apud Venetos de totius Ecclesiæ imperiique bono consultatum mutuo convenirent. Ut & factum peramicè, non calcatâ, ut nonnulli commentantur, Imperatoris cervice, cum dicto: *super aspidem & basiliscum ambulabis*. Neque enim aut tanta Alexandri fuit arrogantia, aut Imperatoris demissio, ut vel ille auderet, vel hic tale ludibrium sustineret. Hoc commentum Poetæ, aut pictoris symbolizantis, non Pontificis insultantis fuit.

Arnoldus, ejus utique consilii non ultimus Friderico autor, interea ad suos reversus Himmerodensi monasterio, acturus pro felici conciliatione Deo gratias, animumque Deo arctius in hoc secessu devincturus, abdiderat: quando David celebratæ illic sanctitatis Religiosus, à D. Bernardo in hunc locum submissus, ad extremam vitæ lineam decurrebat. Quam post acce-

Arnoldus
Archiepisc.
Himmerodiu-
m divertit.
1178.

David Him-
merodensis
vir sanctus
moititur.

1179.

Zona illius
puerperis sa-
lutaris.

1180.

Hildegardis
virgo sancta
mortua.

adversus Dæmonis insultus, carnisque illecebrarum, certamen, multorum jam in vita prodigiorum patror, anno proximo assecutus est, ac trigintâ Monachorum post se alios, ejusdem cursores stadii, ad metam anhelantes, brevi tempore pertraxit. Zona illius hodièque in veneratione puerperarum labores contacta mitigat, partumque faciliat. Ut quam deposito cingulo pœnam contrahunt, hoc resumpto expeditius persolvant.

Hildegardis, post solem anno hujus seculi octuagesimo eclipsin passum, & ipsa velut luna, deliquium in morte sustinuit, Christum sponsum, quem ardentissimo zelo coluerat, in cœlo amplexura. Illustribus in hac vita prophetiæ donis ornata, jam tum divinitatis secreta, mente perspicaci penetrabat. Morem illa apud Bingenenses sanctimonialis, aut introduxerat, aut

centè probabat. Quo dominicis festisque diebus pro-
 dibant candidatæ, licet ex ordine S. Benedicti, coronas-
 que ferebant in vertice, angelorum hinc inde iconi-
 bus insignes, & figurâ Agni in frontem propendulâ,
 tanquam in vita angelica hujus sponsæ, quem vultu
 ostenderent. Tenvydis igitur, Andernacensium Vir-
 ginum Magistra, Richardi soror, hujus ab Hildegarde
 mysterii expositionem, cum petiisset, hanc accepit;
 at salubri monitu, tanquam sale, conditam: *feminarum
 præcipuam esse dotem, fingere publicum, neque curiosus
 aliâ scrutari.* Fecerat illud Treviris Clementia Ho-
 henbergica, præ Crafftone Spanheimensi, Christum
 sponsum in Parthenone Horreensi secuta, quæ non ita
 pridem anno salutis 1177. ad XII. cal. April. cum in-
 signi sanctitatis opinione Hildegardem moriens præ-
 verterat. Singulari hujus ævi ex virtute prærogati-
 va, quâ Virgines apud Treviros supra viros excelluisse
 compertum est. Languente jam sensim per ætatem
 Arnoldo, Trevericus ager Prædonum injuriis liberius
 patebat. Unde Arnolphus Walecourius Marcetana
 curiæ per Archiepiscopum præpositus, Monclerium ad
 Saram arcem, à Poppone quondam ob Adelberti Ty-
 ranni insolentiam destructum rursus, indulgente Ar-
 noldo, eâ lege excitavit, ut feudi illam titulo posside-
 ret; simulque ex illa dioccesin tueretur, nullo tamen,
 aut navigantium portorio, aut subditorum tributo
 teneretur, præterquam ex subjectis vallis Sargoviæ vil-
 lis. Quo tempore Fridericus Imperator celeberrimo
 apud Moguntinenses Principum conventu, Henricum
 & Fridericum filios more prisco Regum accinxit gla-
 dio, Virginesque utrique clarissimas despondit, ac ma-
 gificentissimo, sub dio, epulo præsentis excepit.
 Nec multò post Alexander Pontifex, defunctus,
 Lucium III. in sedem admisit. Arnoldus hunc Archi-
 episcopus proximè insecutus VIII. cal. Junii diem ex-
 tremum, ritè sacris munitus, conclusit, pacifico clemen-
 tiæque defunctus regimine, nullis subditos tributorum

Cut candida-
 tæ & corone
 nata Virgi-
 nes.

Clementia
 Crafftonis
 sponsa in
 Horreo fan-
 ctè defuncta.

Monclerium
 ad Saram in-
 stauratur, pro
 defensione
 diocesis.

An. Ch. 1181.

Fridericus
 utrumq; fili-
 um solenni-
 ter gladio ac-
 cingit.

1182.

1183.

Post Alexan-
 drum Pont.
 Arnoldus ex-

Dd 2

oncri-

tingitur,
subditis nul-
lo tributi
onere gravis.

Fiscus Cæsa-
ris illius &
universè cle-
ri, heredita-
tem rapit.

Schisma gra-
ve eligenti-
um Treviris,
dum Clerici
Rudolphum,
& Laici Fol-
marum se-
quuntur.

1184.

1185.

An. Ch. 1186.

oneribus gravari unquam passus. Ratus boni Pasto-
ris esse, tondere oves, non deglubere. E testamento
quod condiderat, post mille marcas Ecclesis erogatas,
nihil ad heredes successoresque pervenit; sed fiscus
Cæsaris, vulgatâ tunc in Ecclesiasticorum opes licen-
tiâ, sustulit universa. Propter quæ haud multo post
ab Urbano Pont. Fridericus graviter perstrictus est. Se-
pultus Arnoldus ante SS. Trinit. aram in æde primaria.
Quamquam Himmerodio quidam illum vendicent,
quod forte corde & intestinis, ut Alberonem possident,
factum est.

Gravissima subhæc seditione, divisus eligentium
suffragiis turbata resp. est: dum hinc Rudolphus Præ-
positus, maximâ fretus Cleri parte; inde Folmarus Ar-
chidiaconus, ambitionis contra incitatus cæstro, populi
nisus ope, in sedem sese ingerunt. Hic Henrico Lim-
burgi Duce fautore, nobilitatis & populi studiis, in aram
levatus, prior salutatur: quamvis Cæsarei legati inter-
cederent, remque Imperatoris iudicio decidi postula-
rent. Fridericus igitur utrumque citat, cumque Fol-
marus detrectaret, & ad iudicium provocaret Pontifi-
cis, Cæsar Rudolphum, ut à meliori parte Cleri electum,
regalibus donat. Cùmque uterque Romam ad causam
dirimendam vocaretur, quatuor Cæsar Rudolpho le-
gatos addit, duos ut suam, alios ut Rudolphi causam
tuerentur. Verùm, quod quisque ad se confugientem
præferret, nec Legati, nec deinde Cæsar ipse Veronæ
cum Pontifice satis conveniebat. Rudolphus merito
causæ, quod citra ambitum factionemque omnium
votis, (nisi Folmarus sese ingessisset) jam ante suffra-
gia, animo designatus esset; sed Folmarus provocatio-
ne à profano ad sacrum Judicem potior; ideòq; am-
biguâ disceptatione, usque ad Lucii Pont. mortem, pro-
tracta lis, donec Urbanus III, ex Mediolanensi nobilitate
Folmarum propenderet; neque schismatis imminente
timore, neque concilio Episcoporum, antiquandam

utriusque electionem suadentium, aut certè differendum iudicium retardatus, Folmarum primò quidem Cardinalem, deinde & Archiepiscopum consecrat, dimittitque ad capiendam possessionem; sed Henricus Rex Friderici filius, post Trevirim, Folmari studiosam, gravi devastatione afflictam, ita transitum Alpium ubique interceperat; ut Folmarus, cum penetrare non posset, vulgaris se viatoris habitu in Galliam transtulerit, ibique à Rhemensis amicè habitus, legatus Apostolicus ab Urbano sit declaratus & Synodo Morsonii collecta, Rudolphum à Cæsare Treviros introductum, cum omnibus ejus partes tuentibus, excommunicationis fulmine perstrinxerit. Quo, religiosus ceterà, Trevirorum populus magnopere est consternatus; quod autoritate Apostolica nixum existimarent. Fridericus tamen, federe cum Rege Galliarum Ludovico inito, effecit, ut Gallià exturbatus, in Angliam se receperit. Bertramus etiam Metensis Episcopus, Folmari adjutor, Episcopatu omnibusque bonis exutus est. Quem Philippus Colonienfium Archiepiscopus receptum in S. Gereonem, unde aliàs discesserat, miseratus sortem, recepit. *Tam grave, ex temerè jacta ambitionis scintillâ non raro emergit incendium, quod unius ferè natum cupiditate, multos trahit in ruinam.*

Mortua hoc tempore est Hildegundis Novesiana Hildegundis virgo, juvenem mentita, & Schonaugiensi in Monasterio sub Josephi nomine recepta, nec fraudis nisi à morte deprehensa. Hæc ut erat sub specie adolescentis virago, & rebus agendis idonea, ante biennium in causa dissidii Trevirensis Romam cum literis à Colonienfibus ad aulam Pontificis destinata ibat, nec procul Augusta, ob recens furtum suspecta, ad supplicium insons rapitur, laqueoque damnatur, ac biduo post à pecorum curatoribus ex arbore præcisa vivere deprehenditur: moxque ab Angelo Custode Veronam ad Pontificem ducta, monetur solum sibi restare vitæ biennium. Ergo avida id tempus sanctè Deo divinisque

Urbanus Pontifex contra Fridericum pro Folmaro pronuntiat. Sed is inita cum Ludovico Gall. Rege pace, Folmarum sub hujus umbra latentem, in Angliam fugat.

virago, post mirabilem pro Ecclesia Trev. expeditionem in Monasterio virorum sub specie viti recepta sanctè moritur.

impendendi Schonaugiensi cœnobio & admitti petit,
& recipitur, sancteque clauso sine, salutaris doli mysteria aperit, admirando magis, quàm suadendo feminis exemplo, quæ Eva non sunt innocentiores. Ubique serpentis asturia vigilat. Si quas tamen ita Deus vocet, Deus tuetur. Tumulo inscriptum:

*Hæc cuius fossa cineres includit & ossa,
Mæa vivens pariet, moriens sed femina claret.*

An. Ch. 1187. Nunc ad Trevirensis Ecclesiæ schisma revertamur. Petrus Folmari in-
Folmari in-
flictum Ana-
thema Ponti-
fex irritum
sentit.
maro anathemate percussus, ut Rudolphi fautor esset Romam pro sententiæ examine ingreditur; cum, Urbano mortuo, Gregorium VIII. ex Cancellario eius surrogatum cognoscit. Is ut adesse Petrum cognovit, suæ illum consecrationi iussit assistere, cumque nonnulli monerent, solvendum ante vinculis execrationis esse. Quid, inquit, in eo solvam, qui non ligatur. Nullius, ante quam stringeretur, criminis convictus, innodari ob hoc non potuit. Ita absolutus etiam Cardinalium sententia est priusquam ad iudicium vocaretur: discimusque, *anathematis, sine delicto, saltem neminem tangere, nisi immerito feriantem.*

Hierosolyma Triste, per illos dies, ex oriente allatum Terræ
ejecti a Sala-
dino occi-
dentales. sanctæ sub Saladini jugum missæ, Guidonisq; Regis cum Dominica Cruce interceptæ, nuntium Gregorium, totamque Christi Ecclesiam gravissimo doloris sensu implevit; ut iccirco Fridericum sibi ceterosque Europæ Reges conciliare, pro nova expeditione persuadenda, enixè Pontifex conaretur. Verùm annui cursus pontificatum mors rescidit: idem tamen consilium ad Clementem III. transmissum est, quod omni contutu perursit, utque promptiorem haberet Cæsarem, Trevirensis dissidii controversiam, ex illius voluntate, diremit.

Imperator igitur Moguntia conventionem imperii
Prin

Principum celeberrimum, quem Curiam Dei, seu Christi dixere, instituit, persuasitque ut assumpta sacrae Crucis militari tesserâ, orientali sese bello accingerent, pacis etiam a Pontifice oblatam formulam secum admitterent. Ex archidiecepsi Treverica profecti sunt, Petrus Tullensis Episcopus Buxerâ gente, & Gosbertus de Asperomonte, Metensium ductor, Henricus Comes Salmensis. Trans Rhenum adscripti Robertus Comes Nassovius, Henricus senior, juniorque Comitum Dierzi-
 orum, exploratae plerique virtutis. Horum postremus & Nassovius Comes, legati ad Isaacium Angelum Græcorum Imp. missi, græca excepti sunt fide, ac dein carceribus traditi, nec gentium quidem jure inviolato; quod Latinos Turcis posthaberet. Fridericus tamen profectus Regem Francorum Philippum, Richardum Angliæ, & Guilielmum Siciliæ post se traxit, Henrico filio ad imperii clavum relicto. Cui in primis curæ fuit, ut Trevirensis Ecclesia sub incertis iactata Episcopis, Pastorem tranquillitatemque suam possideret, obtinuit a Pontifice, ut ultimo lis iudicio absolveretur. Missus igitur Legatus a latere Godefri-
 dus, è purpuratorum Senatu, qui Treveris Procerum Sacerdotumque coactâ Synodo, Henrico præsentente Rudolphum & Folmarum omnis potestatis expertes pronuntiat, subditosque a fide præstita declarat liberos, anathematisque vinculis absolutos, ac novi Antistitis legendi facultatem defert. Ita post tempestatem, ab Hildegarde prædictam, optata rursus pacis serenitas lætanti reip.
 affulsit,

Fridericus Imp. cum magno Trevirensium numero expeditionem in orientem suscipit.

Isaaci Græci Imper. perfidia in occidentales.

1189.

Henricus Imp. filius a Clemente Pontifice sententiam novæ electionis apud Trevirenses impetrat.